

Rotterdam, 19 juni 2024

Geachte gemeenteraad,

Het college van burgemeester en wethouders heeft de concept-Voorjaarsnota aan u voorgelegd. Vanuit Zwerfie Rotterdam willen wij in deze brief onze bezorgdheid uiten over bezuinigingen op de posten 'aanpak en preventie van zwerfafval', 'dienstverlening in de buitenruimte' en op 'budget voor beheer en onderhoud'.

In deze brief staan wij verder stil bij opruimmaterialen voor stadsopruimers en bij beleidsvoornemens die niet van de grond komen.

Aanpak en preventie zwerfafval

In 2024 wordt 2.104.000 euro minder besteed aan de aanpak en preventie van zwerfafval dan was begroot. Meerjarig gaat het om een korting van 3 ton. Uit de toelichting kunnen wij niet opmaken waarover de ramingsbijstellingen gaan. Daardoor zijn de gevolgen voor bewoners, de stadsnatuur en onze wateren niet in te schatten. Zwerfie Rotterdam heeft ambtelijk navraag gedaan over de aard van de bijstellingen, maar helaas is het intern bij de gemeentelijke organisatie niet gelukt om dit helder te krijgen.

Wij vermoeden dat de bijstelling voor 2024 te maken kan hebben met onderbesteding of met een eenmalige extra meevaller doordat Verpact na het aflopen van de Zwerfafvalvergoeding het restant uit dit potje heeft uitgekeerd aan gemeenten. Dat kan maximaal zo'n 6 ton (91 cent per inwoner) verklaren. Misschien is er daarnaast een meevaller vanuit de nieuwe vergoeding voor SUP-items in het zwerfafval. Wij kunnen gissen, maar beter is dat het college zelf duidelijkheid geeft.

De bijstelling naar beneden van 3 ton vanaf 2025 roept ook vraagtekens op. Zwerfie Rotterdam wil klip en klaar weten waar deze bijstelling betrekking op heeft en wij roepen de gemeenteraad op om een eventuele versobering van de aanpak van zwerfafval niet toe te staan. Sterker, intensivering is juist wat Rotterdam nodig heeft.

Minder dienstverlening buitenruimte

Op de dienstverlening in de buitenruimte wordt volgend jaar 8 ton bezuinigd en in de jaren daarna 1 miljoen. Rotterdam wil minder maatwerk leveren, 'bijvoorbeeld in het vervullen van wensen van bewoners'. De gemeente wil meldingen over de buitenruimte vaker bundelen, waardoor het langer duurt voor ze zijn afgehandeld. Dit betekent bijvoorbeeld dat gedumpt grof vuil langer stoepen blokkeert of een opengescheurde vuilniszak naast een afvalcontainer langer blijft liggen. Het gevolg is dat afval gaat verwaaien en een groter risico loopt om in het ecosysteem achter te blijven.

Zwerfie Rotterdam waarschuwt voor hogere kosten die gemoeid zijn met het achteraf opruimen van verspreid zwerfafval. Als deze bezuiniging een pyrrus-besparing blijkt te zijn, is Rotterdam financieel gezien niets opgeschoten, terwijl het de stad wél vuiler heeft gemaakt. Bedenk dat bewoners nu al vaak lang moeten wachten voordat een melding wordt afgehandeld. De stad zal verder verloederen als deze bezuiniging niet van tafel gaat.

Budget voor beheer en onderhoud

Op beheer en onderhoud in de buitenruimte bezuinigt Rotterdam tot en met 2027 opgeteld 20,5 miljoen euro. Een deel van het onderhoud gebeurt niet of wordt uitgesteld. In de Voorjaarsnota wordt gewaarschuwd 'dat inwoners dit gaan zien in de stad'. Hoewel nog niet duidelijk is welke objecten wel of niet onderhouden gaan worden, wil Zwerfie Rotterdam de gemeenteraad met klem oproepen om deze bezuiniging niet te laten neerslaan op het vervangen van kapotte afvalbakken en of investeringen in de afval-infrastructuur. Zwerfie Rotterdam wil dat op volle kracht de ingeslagen weg naar een circulaire en afvalvrije stad in 2050 wordt voortgezet. Uitstel van onderhoud aan (of vervanging van) afvalcontainers leidt echt niet tot afstel, waardoor besparingen op korte termijn na 2027 als een boemerang terugkomen als een gepeperde rekening.

Extra investeren is slimmer om geld te besparen. Meer afsluitbare afvalbakken met een perssysteem hoeven bijvoorbeeld minder vaak geleegd te worden. Uit deze bakken kunnen meeuwen en andere dieren geen afval halen. Ook heeft de wind er geen vat op. Dat scheelt zwerfafval in de buitenruimte en daarmee kosten voor het opruimen. Als eerst alle afvalbakken aan de waterkant versnelt worden vervangen, kan een nog grotere besparing op opruimkosten worden ingeboekt, omdat afvalvissen duurder is dan straatafval opruimen. En u weet dat afval in de wateren laten rondobberen geen optie is vanwege de door uw raad vastgestelde doelstelling om zwerfafval in de wateren in 2030 te verminderen met 90%.

Zwerfie Rotterdam vraagt u om heldere kaders neer te leggen bij het college van B&W voor het nader invullen van de voorgenomen bezuiniging, waarbij de afval-infrastructuur moet worden ontzien.

Opruimmaterialen

Bij 'Beheer van de stad' staat onder het kopje 'Voortgang 2024' dat het ingezette beleid uit 2023 rond promotie en gebruik van schoonmaakpakketten wordt voortgezet. Wij zien een andere ontwikkeling.

Zwerfie Rotterdam heeft sinds de oprichting in 2016 jarenlang moeten pleiten voor het verstrekken van goede opruimmaterialen aan inwoners. Niet zolang geleden werden nog knijpers uitgedeeld die totaal ongeschikt zijn voor het oppakken van zwerfafval. Die lagen binnen de kortste keren in de container. Niet circulair, maar vooral ontzettend zonde dat eenmaal geactiveerde burgers vervolgens terug op de bank gingen zitten.

Het is uiteindelijk gelukt om kwalitatief goede grijpers, vuilniszakhouders en kinderhandschoenen in het participatie-assortiment te krijgen. Zo'n anderhalf jaar geleden startte de gemeente zelfs een campagne voor het aanvragen van een opruimpakket. Dat liep zo goed, dat de kosten binnen een half jaar waren opgelopen tot een ton. Ambtenaren in de wijken waren een soort distributiemedewerkers geworden. Stadsbeheer besloot daarom tot een beleidsmatige heroverweging en het verstrekken van materialen ging op een laag pitje. Ook voor Zwerfie Rotterdam was het nagenoeg onmogelijk om kinderhandschoenen, houders of neutrale vuilniszakken te ontvangen, waarop wij sponsors hebben geworven. Inmiddels is de levering aan ons genormaliseerd.

Inwoners kunnen weer materialen aanvragen via de website goed bezig.rotterdam.nl, maar het moet nu opgehaald worden bij één van de vijf ophaallocaties, waarvan vier op de noordoever en één in Hoogvliet. Houders voor vuilniszakken worden niet meer verstrekt. Ook ambtenaren in de wijken kunnen vuilniszakhouders niet bestellen. Steeds vaker komen inwoners bij Zwerfie Rotterdam terecht, omdat het niet lukt om bij de gemeente de juiste materialen te krijgen of te lenen voor opruimacties.

Zwerfie Rotterdam heeft begrip voor het stopzetten van thuisbezorging, maar wij willen aandacht vragen bij u voor ophaalpunten dichtbij bewoners. Zoals het nu georganiseerd is, komt de distributie

van opruimmaterialen nu (deels) op onze schouders terecht. Dat kost ons veel tijd, waar geen vergoeding tegenover staat. De bezuiniging bij de gemeente op het verstrekken van materialen en het stopzetten van de bezorging wordt in de praktijk een ongevraagde intensivering bij een vrijwilligersorganisatie. Dat doen wij met liefde, maar met nog meer liefde zetten we de gemeente Rotterdam graag op het goede spoor. De gemeente heeft al een fijnmazig netwerk van wijkhubs. Die kunnen prima dienen als officieel afhaalpunt.

Onvervulde wensen

Als de Voorjaarsnota ongewijzigd wordt aangenomen, vrezen wij meer zwerfafval. De bezuinigingen moeten dus van tafel. Feitelijk heeft Rotterdam juist méér budget nodig om de wensen van uw raad op gebied van schoon in uitvoering te krijgen. Zo is een jaar na het aannemen van de nota Samen SchoonR geen begin gemaakt met een proef voor een plasticvrije markt. Ook is de aangenomen motie voor een Vuilfuik niet in uitvoering genomen, ligt de unaniem aangenomen motie uit 2018 om alle evenementen wegwerp-plasticvrij te maken te verstoffen en waaien vanaf terrassen nog steeds plastic verpakkingen in het water. Denk eveneens aan uw aangenomen motie over een innovatieve aanpassing van gemalen om verpompen van plastic te voorkomen en ook is geen beleid gemaakt om lekkage van piepschuim in de buitenruimte te voorkomen. Beleid intensiveren kost ambtelijke uren en dus geld. Afwimpelen van uw wensen ligt op de loer, zeker zonder boter bij de vis.

Vanzelfsprekend is er ook goed nieuws. Vanaf 2023 is door wijkreinigingsteams extra ingezet op het opruimen van kleinere stukjes zwerfafval op verharding. Wij weten dat kleine stukjes op onverharde ondergrond nog hardnekkiger zijn, zich makkelijk vermengen en moeilijk op te ruimen zijn. Extra inzet hierop is wenselijk, maar aandacht voor minuscule items op verharding is een heel mooi begin. Ook de uitbreiding naar de zuidoever van de matrasseninzameling is positief, evenals de aankondiging dat uitvoering van de motie voor uitbreiding van 'bakkie voor een zakkie' in het verschiet ligt.

Wij wensen uw gemeenteraad wijsheid toe bij de behandeling van de Voorjaarsnota en hopen op een mooi resultaat voor een schone stad en een schone aarde.

Hoogachtend en met schone groet,

Ivo Rodermans

Stichting Zwerfie Rotterdam
Mathenesserdijk 76b
3027 AJ Rotterdam

06 41496212

<http://www.zwerfierotterdam.nl>